

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinums par tematu "Zaļā grāmata par tiešsaistes azartspēlēm iekšējā tirgū"

COM(2011) 128 galīgā redakcija

(2012/C 24/20)

Ziņotājs: **MALLIA kgs**

Eiropas Komisija saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 304. pantu 2011. gada 24. martā nolēma konsultēties ar Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteju par tematu

"Zaļā grāmata par tiešsaistes azartspēlēm iekšējā tirgū"

COM(2011) 128 galīgā redakcija.

Par Komitejas dokumenta sagatavošanu atbildīgā Vienotā tirgus, ražošanas un patēriņa specializētā nodaļa savu atzinumu pieņēma 2011. gada 3. oktobrī.

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja 475. plenārajā sesijā, kas notika 2011. gada 26. un 27. oktobrī (26. oktobra sēdē), ar 126 balsīm par, 4 balsīm pret un 4 atturoties, pieņēma šo atzinumu.

1. Secinājumi un ieteikumi

1.1 Ar zaļo grāmatu uzsākot apspriešanos, Komisija vēlas iegūt labāku pārskatu par tiešsaistes azartspēļu jomu, kas strauji paplašinās, kam ir pārrobežu raksturs un ko reglamentē dažādās dalībvalstīs atšķirīgi valstu tiesību akti.

1.2 EESK konstatē, ka ES dalībvalstīm ir daudz kopīgu mērķu, piemēram, cīņa pret nelegālām azartspēlēm, patērētāju aizsardzība, sabiedriskās kārtības nodrošināšana un sabiedriski derīgo pasākumu finansēšana (pozitīvi mērķi).

1.3 Patērētāju aizsardzība ir viena no jomām, kurā ES var sniegt pievienoto vērtību iedzīvotājiem. ES uzdevums būtu izstrādāt ES tiesisko regulējumu, t.i., visiem Eiropas Savienībā licencētiem organizatoriem saistošus ES tiesību aktus par patērētāju aizsardzību. Tādā veidā varētu radīt patērētāju aizsardzības minimālo (bet ne zemu) standartu kopumu. Taču valstu valdībām vajadzības gadījumā arī turpmāk jābūt tiesīgām noteikt augstākus patērētāju aizsardzības standartus savos valstu tirgos. Vienam no dalībvalstu pieņemto tiesību aktu mērķiem jo īpaši jābūt azartspēļu atkarības novēršanai.

1.4 Lai cīnītos pret krāpšanu, identitātes zādzību, nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu un citiem kriminālnoziedzīgiem, vajadzīga ciešāka dalībvalstu sadarbība ES līmenī. EESK aicina izveidot oficiālu struktūru dalībvalstu atbildīgo iestāžu sadarbībai ES līmenī. Katrai dalībvalstij vajadzētu izstrādāt un darīt pieejamu citām valstīm to azartspēļu organizatoru sarakstu, kas ir licencēti attiecīgajā dalībvalstī, un paplašināt direktīvas par nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu⁽¹⁾ darbības jomu, līdzās spēļu namiem jeb kazino iekļaujot citus tiešsaistes azartspēļu veidus un tādējādi piešķirot valstu iestādēm plašākas pilnvaras noziedzīgo darbību apkarošanai.

1.5 Azartspēļu pieejamība var novest pie atkarības no azartspēlēm. EESK ierosina Komisijai veikt pētījumu visā ES, lai

pilnībā apzinātu, kādas raksturīgas īpašības piemīt atkarībai no azartspēlēm. Pēc minētā pētījuma jāievieš atbilstīgi, tostarp profilaktiski, pasākumi. Tāpēc Komiteja iesaka daļu nodokļu ieņēmumu veltīt azartspēļu atkarības profilaksei un ārstēšanai.

1.6 Lai nodrošinātu nepilngadīgo un citu apdraudēto personu efektīvu aizsardzību, EESK aicina ieviest stingrus noteikumus, ar ko aizliedz reklamēt nepilngadīgajiem paredzētas azartspēles vai raidīt reklāmas, kurās piedalās nepilngadīgie vai personas, kas nav sasniegušas valstī noteikto vecumu azartspēļu spēlēšanai.

1.7 Šajā jomā situācija pašlaik ir tāda, ka neatļautus azartspēļu pakalpojumus sniedz gan nelicencēti organizatori (zaļajā grāmatā dēvēti par nelikumīga vai "melnā" tirgus dalībniekiem), gan arī vienā dalībvalstī licencēti organizatori, kuri, lai gan viņu rīcībā nav vajadzīgās atļaujas, piedāvā pakalpojumus patērētājiem citā dalībvalstī (zaļajā grāmatā dēvēti par "pelēkā" tirgus dalībniekiem). Lai joma attīstītos saskaņoti un varētu apvienot sabiedriski derīgos mērķus ar iekšējā tirgus principiem, nepieciešama lielāka tiesiskā noteiktība.

1.8 Dalībvalstu rīcībā ir daudz dažādu veidu, kā finansēt sabiedriski derīgus pasākumus. EESK piekrīt tam, ka principā zināma daļa ienākumu vai nodokļu, kas iegūti no azartspēlēm, tiek tieši nodoti sportam vai citai sabiedriski derīgai darbībai.

1.9 EESK pievienojas Secinājumiem par azartspēļu un derību tiesisko regulējumu ES dalībvalstīs, kurus pieņēma Konkurētspējas padome 2010. gada 10. decembrī.

1.10 EESK iesaka Komisijai pārbaudīt, kā pārrobežu piedāvājums ietekmē sportam paredzēto finansējumu un vai šāds finansējums nonāk līdz vietējā līmeņa sporta pasākumiem, un ierosināt konkrētus pasākumus šāda finansējuma nodrošināšanai sporta jomā.

⁽¹⁾ Direktīva 2005/60/EK, OV L 309, 25.11.2005.

1.11 Dalībvalstis izmanto profilaktiskus un represīvus pasākumus nelegālo tiešsaistes azartspēļu piedāvājuma novēršanai. Nelegālo piedāvājumu izplatīšanās liecina, ka tādi pasākumi nav pietiekami efektīvi. Tādēļ EESK uzskata, ka ir jāizstrādā un jāievieš pārkāpumu un sodu sistēma, kas nodrošina noteikumu efektīvu piemērošanu, nosakot arī tādas sankcijas kā darbības apturēšana un informācijas sabiedrības pakalpojumiem izmantoto kanālu, kuri dod iespēju piedāvāt nelegālās azartspēles, slēgšana, kā arī jebkādu attiecīgās darbības īstenošanai lietoto elementu konfiscēšana un iznīcināšana.

1.12 Administratīvajām iestādēm un sociālajiem partneriem vajadzēs paredzēt garantijas, lai nodrošinātu, ka tiešsaistes azartspēļu iniciatīvas nekādā veidā neietekmē nodarbinātību reālajā vidē notiekošo azartspēļu nozarē.

2. Ievads

2.1 EESK atzinīgi vērtē zaļo grāmatu par tiešsaistes azartspēlēm, jo tā ir laba iniciatīva pragmatiskām un padziļinātām pārdomām par šīs jomas nākotni Eiropā. Tādēļ EESK aicina ES steidzami veikt padziļinātu izpēti, lai novērtētu iespējamo ietekmi uz nodarbinātību azartspēļu nozarē gan publiskajā, gan privātajā sektorā.

2.2 Ar zaļo grāmatu uzsāktā Komisijas apspriešanās paredzēta, lai izvērstu dialogu par tiešsaistes azartspēlēm un tādējādi gūtu labāku pārskatu par specifiskajiem jautājumiem, kas rodas, palielinoties gan legālu, gan nelegālu ("melns" un "pelēkais" tirgus) tiešsaistes azartspēļu pakalpojumu piedāvājumam, kurš paredzēts ES dalībvalstīs dzīvojošiem patērētājiem. Ņemot vērā minēto pakalpojumu īpašības, to sniegšanu bieži vien nevar kontrolēt valdība tajā valstī, kuras iedzīvotājiem tiek piedāvātas minētās spēles.

2.3 Zaļā grāmata ir arī atbilde uz Eiropas Parlamenta 2009. gada 10. marta rezolūciju par tiešsaistes azartspēļu integritāti⁽²⁾ un ir minēta Padomes 2010. gada 10. decembra secinājumos par azartspēļu un derību tiesisko regulējumu ES dalībvalstīs⁽³⁾.

2.4 Azartspēļu tiesiskais regulējums ir atšķirīgs ES teritorijā, un daudzās ES dalībvalstīs tas pašlaik tiek pārskatīts, lai ņemtu vērā to, ka tiešsaistes segments šajā tirgū iegūst aizvien lielāku pārrobežas dimensiju.

2.5 Komisija, uzsākot apspriešanos, vēlas pirmām kārtām iegūt faktisko informāciju par pašreizējo stāvokli ES tiešsaistes azartspēļu jomā. Apspriešanās mērķis ir gūt skaidru priekšstatu gan par sabiedrības un sabiedriskās kārtības problēmām, kas rodas tiešsaistes azartspēļu pakalpojumu sniegšanas dēļ Eiropas Savienībā, gan arī par tiesiskām un tehniskām problēmām.

2.6 EESK aicina ES iestādes, īpaši Komisiju, steidzami risināt problēmu, ko rada konkurences izkropļojumi, proti, kad uzņēmumi, kas nav reģistrēti tiešsaistes azartspēļu izmantotāju dzīvesvietas valstī, savā reģistrācijas valstī izmanto zemu nodokļu režīma un nelielu sociālo iemaksu priekšrocības.

Paralēli iepriekš minētajam EESK aicina Komisiju un dalībvalstis uzsākt arī agresīvu cīņu pret nelegālajiem organizatoriem ("melno tirgu"), uz kuriem attiecināms vislielākais skaits krāpšanas, nelegāli iegūtu līdzekļu legalizēšanas un citu noziedzīgu darbību gadījumu.

3. Sabiedriski derīgie mērķi

3.1 EESK uzskata, ka ļoti svarīgi ir nodrošināt zaļajā grāmatā minēto sabiedriski derīgo mērķu aizsardzību, jo īpaši patērētāju aizsardzību pret krāpšanu, azartspēļu izraisītām problēmām un atkarību un tās kaitīgo ietekmi uz veselību, un pret pārmērīgām parādsaistībām. Azartspēļu attīstības pamatā jābūt dalībvalstu izsniegtām valsts līmeņa atļaujām, lai garantētu sabiedriskās kārtības ievērošanu, apkarotu krāpšanu, novērstu atkarības rašanos, aizsargātu nepilngadīgo tiesības un nodrošinātu azartspēļu dalībnieku tiesības.

3.2 Šajā sakarā EESK konstatē, ka ES dalībvalstīm ir daudz kopīgu mērķu, piemēram, cīņa pret nelegālām azartspēlēm, patērētāju aizsardzība (spēlmaņi, nepilngadīgie un apdraudētās grupas, cīņa pret atkarību), sabiedriskās kārtības saglabāšana (krāpšanas, nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas un citu kriminālnoziedzumu novēršana), sabiedriski derīgu pasākumu finansēšana (pozitīvi mērķi) un tiešsaistes azartspēļu nozarē un visos citos azartspēļu veidos strādājošo aizsardzība.

3.3 Ņemot vērā tiešsaistes azartspēļu īpašo raksturu un to saikni ar sociālajiem, sabiedriskās kārtības un veselības aprūpes aspektiem, EESK saskaņā ar Tiesas praksi uzsver, ka, kamēr Kopienā nav notikusi saskaņošana, dalībvalstīm ir izvēles iespējas⁽⁴⁾, lai regulētu un uzraudzītu savus azartspēļu tirgus atbilstīgi savām tradīcijām un kultūrai. Tomēr ierobežojošajiem pasākumiem, ko tās nosaka, jābūt saskaņā ar Tiesas praksē piemēroto proporcionālītes principu⁽⁵⁾.

3.4 Tomēr ir daži mērķi, kurus dalībvalstis vienas pašas nevar pietiekamā mērā sasniegt un kuru īstenošanai rīcība ES līmenī varētu dot nepārprotamu pievienoto vērtību.

3.5 Tā kā minētie mērķi ir kopīgi visām dalībvalstīm, EESK iesaka veicināt paraugprakses apmaiņu starp dalībvalstīm. Šajā sakarā EESK konstatē, ka gan valsts, gan komerciāli azartspēļu organizatori ir īstenojuši virkni pašregulācijas iniciatīvu. EESK tomēr uzsver, ka nozares pašregulējums var vienīgi papildināt, nevis aizstāt normatīvos aktus. Tādēļ EESK uzskata, ka ES

⁽²⁾ <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+REPORT+A6-2009-0064+0+DOC+XML+V0//LV>

⁽³⁾ http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/intm/118398.pdf (nav pieejams latviešu valodā).

⁽⁴⁾ 2011. gada 30. jūnija spriedums lietā C-212/08 *Zeturf* (prejudiciāls nolēmums), 39. punkts.

⁽⁵⁾ *Placanica* u.c., 48. punkts. *Liga Portuguesa* u.c., 59. punkts.

iestādēm, pilnībā rēķinoties ar subsidiaritātes principu, būtu vienlaicīgi jācenšas minētajos kopīgajos mērķos iekļaut Eiropas dimensiju.

3.6 Patērētāju aizsardzība ir viena no jomām, kurā sevišķi ES var patiešām sniegt pievienoto vērtību iedzīvotājiem. EESK uzskata, ka ES uzdevums būtu izstrādāt ES tiesisko regulējumu, t.i., visiem Eiropas Savienībā licencētiem organizatoriem saistošus ES tiesību aktus par patērētāju aizsardzību. Tādā veidā varētu radīt patērētāju aizsardzības minimālo (bet ne zemu) standartu kopumu. Minimālās aizsardzības ietvaros būtu jāapņemas tādi aspekti kā azartspēļu izraisīto problēmu novēršanas vajadzība, laimes spēļu un azartspēļu spēlēšanai pieļaujamā vecuma robežas noteikšana, kredīta izmantošanas aizliegums, kā arī aizliegums jebkādā veidā reklamēt nepilngadīgajiem paredzētas azartspēles vai raidīt reklāmas, kurās piedalās nepilngadīgie vai personas, kas nav sasniegušas pieļaujamo vecumu. Taču valstu valdībām vajadzības gadījumā arī turpmāk būs tiesības noteikt augstākus patērētāju aizsardzības standartus savas valstu tirgos.

3.6.1 Patērētājiem visā ES tirgū jāspēj atšķirt nelegālas tīmekļa vietnes no tādām, kuras saņēmušas kādas ES dalībvalsts atļauju. Tādēļ EESK iesaka visām ES dalībvalstīm noteikt prasību ikvienam organizatoram, kas darbojas, izmantojot attiecīgās valsts licenci, savas tīmekļa vietnes sākumā, labi redzamā un noteiktā vietā izvietot interaktīvu logotipu, kurš apliecinātu, ka attiecīgais organizators ir licencēts. Logotips būtu jāizmanto visās dalībvalstīs, un tā dizainā vajadzētu būt kopīgām iezīmēm, kas to ļautu viegli atpazīt visā Eiropas Savienībā. Tomēr tajā arī skaidri jānorāda izcelsmes valsts, kas piešķirusi attiecīgo licenci. Eiropas Komisijai būtu jāuzņemas atbildība par šā pasākuma īstenošanu.

3.7 EESK pauž vēlmi, ka katrā dalībvalstī tiek izveidota neatkarīga struktūra, kas būtu atbildīga par iepriekšējā 3.6. punktā minēto tiesību aktu par patērētāju aizsardzību uzraudzību un efektīvu piemērošanu. ES tiesību akti par patērētāju aizsardzību būtu jāievieš vienlaikus ar informatīvu kampaņu, kas jāīsteno visās dalībvalstīs. Valsts iestādēm katrā dalībvalstī būtu jāpieprasa, lai azartspēļu organizatori redzamā vietā novietotu valsts piešķirtas atļaujas numuru, kas ļauj attiecīgo organizatoru atpazīt, kā arī lai patērētāju sūdzības izskatītu saskaņā ar valsts tiesību aktiem patērētāju tiesību jomā un saskaņā ar attiecīgā domicila tiesas nolēmumiem.

3.8 Atbildīga azartspēļu politika nozīmē azartspēļu organizēšanu, ievērojot uzņēmumu sociālās atbildības vispārēju politiku, uzskatot azartspēles par sarežģītu procesu, kurā jāapvieno preventīvi, izpratnes veidošanas, intervences un kontroles pasākumi, kā arī pasākumi jebkādas kaitīgās ietekmes novēršanai, ietverot šādus aspektus:

— pietiekama uzmanība riska grupām;

— nepieciešamās informācijas sniegšana, lai sabiedrības locekļi varētu izdarīt apzinātu izvēli par iesaistīšanos azartspēlēs, attieksmē pret azartspēlēm sekmējot mērenību, atbildību un pieeju, kas nerada atkarību;

— ņemot vērā katras spēles īpatnības un tajā izmantotās metodes, informēt par aizliegumu azartspēlēs iesaistīties nepilngadīgajiem un personām, kuras izteikušas nepārprotamu lūgumu nepieļaut viņu dalību.

3.9 EESK konstatē, ka vairākas dalībvalstis ir apkopojušas uzticamus datus par atkarību no azartspēlēm, savukārt citas to nav izdarījušas. Dalībvalstīs ir veikta virkne empirisku pētījumu, un to secinājumi atšķiras vai ir pat pretrunīgi. Skaidrs ir tas, ka azartspēļu pieejamība var novest pie atkarības no azartspēlēm. Savukārt šāda atkarība rada sociālas problēmas. Šis aspekts ir jāņem vērā ikreiz, kad izskata patērētāju aizsardzības politiku šajā jomā.

3.10 Tā kā jaunā tehnika ir pavērusi jaunus ceļus nodarboties ar azartspēlēm, jāreķinās arī ar jaunajām iespējām, ko tiešsaistes līdzekļi ir radījuši cilvēkiem, piemēram, pensionāriem, māsaimniecēm un bezdarbniekiem, kuri lielāko dienas daļu pavada mājās. Jānodrošina, ka nepilngadīgie, rīcībnespējīgas personas un cilvēki, kam personīgās izvēles dēļ vai ar tiesas nolēmumu ir aizliegta pieeja spēlēm tiešsaistē, nevarētu piekļūt interaktīvajām spēlēm vai spēlēm tiešsaistē

3.11 EESK aicina veikt vispusīgu ES pētījumu, lai pilnībā apzinātu, kādas raksturīgas īpašības piemīt atkarībai no azartspēlēm gan tiešsaistes, gan tradicionālo azartspēļu jomā, un lai ES likumdevēja iestāde varētu efektīvi un attiecīgi reaģēt šīs problēmas risināšanai un novēršanai.

3.12 EESK uzskata, ka veids, kā efektīvi ierobežot nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu, ir dalībvalstu sadarbība nelegālu tiešsaistes azartspēļu izplatības apkarošanā Eiropas Savienībā. Tāpēc EESK prasa, lai dalībvalstis ieviestu efektīvus mehānismus šo mērķu sasniegšanai, kas neapšaubāmi pozitīvi ietekmēs nodokļu ieņēmumu pieaugumu.

3.13 Turklāt EESK ir pilnībā pārliecināta, ka jāpaplašina darbības joma direktīvai (kas attiecas uz nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu), līdzās spēļu namiem jeb kazino iekļaujot citus tiešsaistes azartspēļu veidus un tādējādi piešķirot valstu iestādēm plašākas pilnvaras šādu noziedzīgo darbību apkarošanai.

3.14 Attiecībā uz spēļu rezultātu iepriekšēju pasūtīšanu EESK uzskata, ka sportā jebkurā gadījumā jāsaņem godīgums. EESK konstatē, ka publiskie un daži privātie derību organizatori ir snieguši ieguldījumu attiecībā uz sporta derību godīguma nodrošināšanu, sportistu un sporta darbinieku izglītošanas programmām, kā arī sistēmām, kas ļauj ātri atklāt aizdomīgas derības un brīdināt par tām, un norāda, ka minēto pasākumu kvalitāte un dimensija atšķiras. EESK uzskata, ka vajadzīgs pamats, kas visām attiecīgajām ieinteresētajām personām ļautu darboties saskaņoti, lai minēto jautājumu risinātu visaptveroši un novērstu resursu dubultu izmantošanu. Šajā sakarā būtu jāievieš sistēma, kas ne tikai nodrošinātu atklāšanu, bet arī ļautu īstenot profilaktiskus, izglītojošus un īstenošanas pasākumus.

3.15 Noslēgumā zaļajā grāmatā runa ir arī par labas gribas un sabiedriski derīgu darbību, kā arī tādu pasākumu finansēšanu, uz kuriem balstās sporta derības tiešsaistē. EESK atbalsta sistēmu, kas daļu no azartspēlēm iegūto ienākumu ļautu novirzīt šādai darbībai un pasākumiem. EESK aicina Komisiju ierosināt konkrētus pasākumus šādu finansēšanas mehānismu saglabāšanai valstīs, kā atzīts Secinājumos par azartspēļu un derību tiesisko regulējumu ES dalībvalstīs, kurus pieņēma Konkurētspējas padome 2010. gada 10. decembrī. Turklāt, pēc EESK domām, nedrīkstētu pieļaut, ka šādu darbību izmanto, lai mazinātu azartspēļu negatīvo sociālo nozīmi un mudinātu spēlēt azartspēles, aizbildinoties, ka tādējādi tiek atbalstīts labas gribas mērķis. EESK arī aicina dalībvalstis no nodokļiem gūto ienākumu daļu izmantot preventīviem un ārstnieciskiem pasākumiem gadījumos, kad iestājusies atkarība no azartspēlēm, kā arī nozarē strādājošo kvalifikācijas celšanai un pastāvīgai apmācībai.

4. Izveide un licencēšana

4.1 Pašlaik tiešsaistes azartspēļu joma ir sadrumstalota, jo dažādās ES dalībvalstīs to reglamentē atšķirīgi tiesību akti.

4.2 Viena no galvenajām problēmām, kas pastāv šajā jomā, ir tā, ka vienā vai vairākās dalībvalstīs licencēts organizētājs sniedz pakalpojumus patērētājiem citā dalībvalstī, lai gan viņam nav atļaujas, kura nepieciešama šajā konkrētajā dalībvalstī. Tādu piedāvājumu uzskata par neatļautu ⁽⁶⁾.

4.3 Savukārt no 2006. gada aprīļa līdz 2008. gada februārim Komisija nosūtīja 12 oficiāla paziņojuma vēstules 10 dalībvalstīm un septiņām no tām nosūtīja argumentētu atzinumu. Komisija 2010. gada 5. maijā izbeidza procedūras pret Itāliju un 2010. gada 24. novembrī izbeidza pienākumu neizpildes procedūru pret Franciju. Tā kā Komisija bija saņēmusi daudzas sūdzības par iespējamo Līguma pārkāpšanu, tā uzsāka pārkāpumu izmeklēšanas procesu saistībā ar pārrobežu ierobežojumiem azartspēļu pakalpojumu jomā, lai pārbaudītu, cik proporcionāli tie ir. EESK aicina Komisiju pieņemt izšķirošu lēmumu, kā rīkoties vēl neatrisinātajos gadījumos.

4.4 Ņemot vērā tiešsaistes azartspēļu īpatnības un juridisko statusu, virkne principu ir izstrādāta līdzšinējās tiesu prakses rezultātā. Azartspēles ietilpst LESD 56. panta darbības jomā, un tāpēc uz tām attiecas noteikumi par pakalpojumu sniegšanas brīvību.

4.5 Ņemot vērā, ka azartspēļu jomā līdz šim nav visā Savienībā saskaņotu noteikumu, dalībvalstīm ir rīcības brīvība, ⁽⁷⁾ kā regulēt minētos pakalpojumus, tostarp ierobežot organizatoru skaitu, piedāvāto spēļu veidus un apmēru.

4.6 Pamatojoties uz Tiesas noteikto praksi, organizatori, kas saņēmuši atļauju vienā dalībvalstī, drīkst sniegt pakalpojumus patērētājiem citās dalībvalstīs, ja vien šīs dalībvalstis nenosaka ierobežojumus, kurus pamato ar sevišķi svarīgām sabiedrības interesēm, piemēram, patērētāju aizsardzību vai vispārēju vājdzību saglabāt sabiedrisko kārtību.

4.7 Minētajiem ierobežojumiem jābūt proporcionāliem, nediskriminējošiem un jābūt daļai no konsekventi un sistemātiski īstenotas politikas.

4.8 EESK konstatē, ka savstarpējas atzišanas princips nedarbojas azartspēļu jomā un, pēc dalībvalstu domām, tas, ka organizators likumīgi piedāvā azartspēles vienā dalībvalstī, varētu nebūt pietiekams arguments, ka citas dalībvalsts teritorijā patērētājiem tiks nodrošināta aizsardzība pret krāpšanas un kriminālnoziedzīguma risku, ņemot vērā iespējamās grūtības, ar kādām saskartos reģistrācijas dalībvalsts iestādes, novērtējot profesionālo kvalifikāciju un organizatoru godīgumu.

4.9 Ņemot vērā 4.8. punktā teikto, minētajā jomā nepārprotami vajadzīga lielāka tiesiskā noteiktība, lai joma attīstītos saskaņoti, ņemot vērā sabiedriskās kārtības mērķus un iekšējā tirgus principus. Zaļās grāmatas apspriešanai būtu jāsniedz nozīmīgs stimuls šajā virzienā.

4.10 EESK uzskata, ka azartspēļu reklāmas noteikumiem jābūt stingriem, lai nodrošinātu apdraudēto grupu, piemēram, nepilngadīgo, aizsardzību. Ļoti svarīgi ir noteikt reklāmas ierobežojumus, jo īpaši, lai novērstu nepilngadīgo un rīcībnespējīgu personu piekļuvi un tādu attēlu, ziņojumu un priekšmetu izmantošanu, kas var tieši vai netieši aizskart cilvēka cieņu vai pamattiesības un pamatbrīvības, kā arī, lai novērstu jebkāda veida rasu vai seksuālo diskrimināciju, aicinājumu uz vardarbību vai noziedzīgu darbību izdarīšanu.

5. Sports

5.1 Komisija vēlas pievērsties diviem ar sportu saistītiem jautājumiem: pirmkārt, vai sporta pasākumiem, kuru laikā tiek spēlētas azartspēles, būtu jāsaņem taisnīgi saimnieciski ieņēmumi no ar tiem saistītajām azartspēlēm, un, otrkārt, vai pastāv tā saucamais "parazītisma" risks.

5.2 EESK konstatē, ka dalībvalstīs ir daudz dažādu veidu, kā finansēt sabiedriski derīgas darbības. Dažu dalībvalstu tiesību aktos ir noteikts, ka, piemēram, zināma daļa ienākumu no valsts loterijas ir uzreiz paredzēta sportam un/vai citām sabiedriski derīgām darbībām. Citās dalībvalstīs daļu no nodokļiem, kas iegūti no azartspēlēm, valsts kase novirza dažādām izvēlētām sabiedriski derīgām darbībām.

5.3 EESK piekrīt tam, ka principā zināma daļa ienākumu vai nodokļu, kas iegūti no azartspēlēm, tiek tieši nodota sportam vai citām sabiedriski derīgām darbībām.

⁽⁶⁾ Zaļā grāmata (SEC(2011) 321 galīgā redakcija), 6. lpp.

⁽⁷⁾ 2011. gada 30. jūnija spriedums lietā C-212/08 *Zeturf* (prejudiciāls nolēmums), 39. punkts.

5.4 EESK konstatē, ka valsts/nacionālās loterijas un citas legālas azartspēles ir sniegušas lielu ieguldījumu sporta, it sevišķi tautas sporta, finansēšanā. EESK arī norāda, ka tiešsaistes azartspēļu piedāvāšana pārrobežu aspektā un derību pakalpojumi, ko sniedz konkrētai jurisdikcijai pakļauti organizatori, varētu negatīvi ietekmēt sporta un citu sabiedriski derīgu mērķu finansēšanu valstī ar citu jurisdikciju, ja minētie organizatori tur sniegtu pakalpojumus.

5.5 Tādēļ EESK ierosina Komisijai vispirms pārbaudīt, kā pārrobežu piedāvājums ietekmē šādu finansējumu un vai tas nonāk līdz vietējā līmeņa sporta pasākumiem, un tad ierosināt konkrētus pasākumus šāda finansējuma nodrošināšanai sporta jomā.

5.6 EESK pauž šaubas, vai būtu lietderīgi ieviest “sporta tiesības” vai tiesības uz taisnīgu atdevi. EESK uzskata, ka vajadzīgi sīkāki paskaidrojumi par to, ko nozīmē tiesības uz taisnīgu atdevi un vai tā rezultātā Eiropas līmenī tiks izveidotas jaunas intelektuālā īpašuma tiesības sporta pasākumiem.

5.7 Tādēļ EESK aicina Komisiju precizēt minēto tiesību, kā arī tām piemērojamā tiesiskā regulējuma būtību, darbības jomu un ietekmi.

5.8 Parazītisma problēma ir nodokļu jautājums, un tādēļ EESK uzskata, ka tā risināšana būtu jāatstāj dalībvalstu ziņā. EESK uzskata, ka taisnīgas pieejas koncepcija attiecībā uz atdevi būtu jāapspriež ar visām iesaistītajām pusēm un jāsakāpo starp ES dalībvalstīm. Tas ir sarežģīts temats apspriešanai ES līmenī, tomēr padziļinātas debates zināmā brīdī ir noteikti vajadzīgas, lai novērstu nopietnus traucējumus jomas darbībā.

5.9 EESK ierosina Komisijai precizēt, vai patiešām pastāv saikne starp sporta jautājumiem, kas minēti zaļajā grāmatā, un godīgumu sportā vai arī tie ir dažādi jautājumi, kuri būtu jārisina atsevišķi. Turklāt Komisija varētu paskaidrot, vai tā uzskata, ka, ieviešot tiesības uz taisnīgu atdevi vai arī tā sauktās sporta tiesības, patiešām varētu nodrošināt godīgumu sportā.

6. Īstenošana

6.1 Vēl viens steidzami risināms jautājums ir nelegālu azartspēļu piedāvājums visā Eiropas Savienībā⁽⁸⁾, jo tas kaitē patērētāju aizsardzībai, sabiedriskajai kārtībai, kā arī sabiedriski derīgu mērķu finansēšanai.

6.2 Eiropas Savienībā patērētāju aizsargāšanā pret nelegāliem organizatoriem liela nozīme ir dalībvalstu sadarbībai. Tādēļ EESK uzskata, ka oficiāla regulatīvās sadarbības struktūra ES līmenī atvieglotu šādu sadarbību⁽⁹⁾. Katrai dalībvalstij vajadzētu izstrādāt un darīt pieejamu citām valstīm to azartspēļu organizatoru sarakstu, kas ir licencēti attiecīgajā dalībvalstī. Visiem šādiem sarakstiem vajadzētu būt pieejamiem Komisijai, dalībvalstīm, valstu regulējošām iestādēm un patērētājiem. Dalībvalstu sadarbībā būtu jāietver arī apmaiņa ar paraugprakses piemēriem.

6.3 EESK konstatē, ka par azartspēļu jomu nav datu un tāpēc nav iespējas atbilstīgi izanalizēt minēto jomu un tās īpašo attīstību. Ņemot vērā iepriekš teikto, EESK ierosina ES līmenī noteikt kopīgu datu vākšanas prasību, kas tiktu izvirzīta visām regulējošām struktūrām, kuras savukārt no visiem licenču turētājiem pieprasītu iesniegt vajadzīgos datus. Tos varētu apkopot ES līmenī. Būtu vēlams vākt arī informāciju par nelegālu tīmekļa vietņu apkarošanas pasākumiem, lai tādējādi izvērtētu valstu centienus cīņā pret “melno” tirgu.

6.4 Lai cīnītos pret nelegāliem organizatoriem, vajadzīgi efektīvi īstenošanas pasākumi. EESK uzskata, ka šajā jomā ir daudz trūkumu, kuru novēršanai vajadzīga dalībvalstu aktīvāka rīcība, tai skaitā pārkāpumu un sodu sistēmas ieviešana, lai neļautu nelegālo azartspēļu organizatoriem piedāvāt savus pakalpojumus tiešsaistē. Komiteja aicina Komisiju izskatīt iespēju ierosināt juridiski saistošu instrumentu, ar ko bankām, kredītkaršu izsniedzējiem un citiem maksājumu sistēmu dalībniekiem ES noteiktu pienākumu, nekavējot likumīgus darījumus, bloķēt darījumus starp saviem klientiem un azartspēļu nodrošinātājiem. Tas varētu iekļaut arī darbības bloķēšanu un informācijas sabiedrības pakalpojumiem izmantoto kanālu, kuri dod iespēju piedāvāt nelegālās azartspēles, slēgšanu, kā arī jebkādu attiecīgās darbības īstenošanai lietoto elementu konfiscēšanu un iznīcināšanu.

Briselē, 2011. gada 26. oktobrī

*Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas
priekšsēdētājs*
Staffan NILSSON

⁽⁸⁾ Sk. zaļās grāmatas pēdējo rindkopu 3. lappusē.

⁽⁹⁾ Dažas dalībvalstis brīvprātīgi piedalās Eiropas Azartspēļu regulējošo struktūru forumā (GREF) (<http://www.gref.net/>).

PIELIKUMS

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumam

No specializētās nodaļas atzinuma tika svītrots šāds punkts, lai atspoguļotu pilnsapulcē pieņemto grozījumu, bet kas saņēma vairāk nekā vienu ceturto daļu nodoto balsu (Reglamenta 54. panta 4. punkts):

a) 4.11. punkts

“EESK aicina Komisiju izvērtēt prasības un nosacījumus, kas šobrīd ir noteikti valstu licencēs, un pārbaudes, kuras veic dažādās dalībvalstīs. Minētais izvērtējums ļautu izstrādāt kopīgus nosacījumus, kuru izpilde nebūtu jāapstiprina ikreiz, kad licences turētājs, kā licence ir derīga vienā Eiropas Savienības valstī, pieteiktos uz licenci citā valstī, un kuri nodrošinātu sabiedriski derīgo mērķu aizsardzību, kā sīki izklāstīts 2. punktā.”

Balsošanas par grozījumu rezultāti:

Par:	73
Pret:	46
Atturas:	18